

The Sensitive Periods ระยะเวลาเรียนรู้ไวยากรณ์

การเรียนรู้มอนเทซซอรี อยู่บนฐานความต้องการของเด็กในแต่ละช่วงวัย ดร.มาเรียไม่ได้อ่านสิ่งเหล่านี้มาจากหนังสือเล่มไหน แต่เกิดจากการที่ผ่านสังเกต เรียนรู้จากเด็กๆ ทุกอย่างที่ทำอยู่เป็นการสังเกต ครูมอนเทซซอรีต้องเรียนรู้วิธีการสังเกต เพราะเป็นทักษะที่สำคัญ

Historical Background ประวัติความเป็นมา

ปี 1928 ท่านเขียนในสิ่งที่ท่านสังเกตเด็กในช่วงเรียนรู้ไวยากรณ์ เป็นเวลา 21 ปี ท่านเริ่มสังเกตและเขียนเป็นทฤษฎีในหนังสือเป็นความรู้ที่สำคัญมหาศาล เป็นการเรียนรู้ปลายเปิด หมายความว่า ต้องการที่จะให้นักการศึกษานั้นได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วก็เป็นที่คาดการณ์ นักวิทยาศาสตร์ค้นพบในสิ่งที่ดร. มาเรียเขียน

Definition คำจำกัดความ : เป็นช่วงเวลาสำคัญสำหรับการเรียนรู้ การเริ่มต้นการเรียนรู้ของเด็ก ที่ทำงานอย่างเข้มข้นในช่วงระยะนาบที่ 1 ทำงานเหมือนกับหน้าต่างที่เปิดและปิด ช่วงเรียนรู้ไวยากรณ์ เด็กจะแสดงถึงการดึงดูดกับสิ่งแวดล้อม กิจกรรมในสิ่งแวดล้อม หรือพูดอีกอย่างว่ามีแรงขับภายใน ในการร่วมกิจกรรมเฉพาะบางอย่าง ดร.มาเรีย กล่าวว่า เด็กมีความใส่ใจมาก หลงใหลและชอบมากๆ เป็นความรู้สึก อารมณ์ที่เข้มข้น ฉะนั้นดร.มาเรีย จึงบอกว่า เด็กสนใจใคร่รู้มาก มันจะมีพลังในตัวเด็กที่จะสนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง พัฒนาการเด็กในช่วงระยะนาบที่ 1 เด็กรับเอาทักษะพื้นฐาน เป็นทักษะที่สำคัญที่สุด เมื่อเด็กได้รับทักษะนั้นแล้ว ช่วงเรียนรู้ไวยากรณ์ก็จะหมดไป

ดร.มาเรีย สนใจเกี่ยวกับชีววิทยา สนใจพฤติกรรมของสัตว์ต่างๆ มีความสนใจเกี่ยวกับสัตว์ตัวเล็กๆ เช่น หนอนผีเสื้อ ฝั่จะวางไข่ไว้ใกล้กับลำต้นของต้นไม้ ที่เลือกวางไข่ไว้ใกล้ลำต้นก็เพราะปลอดภัยต่อผู้ล่า เมื่อหนอนผีเสื้อออกมาจากไข่ เจ้าหนอนผีเสื้อก็จะกินแต่เฉพาะใบไม้ที่อ่อนนุ่ม มันมีความต้องการที่จะตามแสงอาทิตย์ ดึงดูดเข้าหาแสง ดึงดูดกับใบไม้ที่อยู่ปลายยอดเป็นพิเศษ เพราะเป็นใบที่มันกินได้ เมื่อหนอนผีเสื้อโตขึ้น ก็จะกินใบไม้ได้ทุกชนิด แรงแดึงดูดของดวงอาทิตย์หายไป ถ้าสัตว์ต่างๆมีความดึงดูดเฉพาะบางอย่างนั้นก็เพื่อช่วยให้มันอยู่รอด เด็กหรือมนุษย์ก็น่าจะมีเหมือนกัน แต่แรงแดึงดูดที่มนุษย์มีไม่ได้ช่วยให้อยู่รอด แต่ช่วยเรื่องสติปัญญา จิตวิทยา

Benefits of Sensitive Periods ประโยชน์ของการเรียนรู้ไวยากรณ์

เด็กมีความต้องการเป็นธรรมชาติในการร่วมกิจกรรมกับสิ่งแวดล้อม มันมีแรงขับเคลื่อนบางอย่างมาจากเด็ก แต่แรงขับภายในมาจากตัวเด็กเองอย่างเป็นธรรมชาติ เมื่อเด็กได้ร่วมกิจกรรมที่เขาต้องการ เขาจะทำซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกว่าเด็กจะทำได้ เด็กจะสอนตัวเอง ในช่วงที่ปฏิบัติซ้ำ เด็กจะเผยแพร่มีสมาธิ สมาธิเป็นประสบการณ์ที่มีประโยชน์มากสำหรับเด็ก มี 3 ประเด็นที่ต้องรู้ในช่วงเรียนรู้ไวยากรณ์ คือ

1. เรียนรู้ได้ง่ายที่สุด ง่ายกว่าช่วงใดในชีวิต
2. เด็กเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างสมบูรณ์แบบ
3. เป็นตัวนำทางให้กับครู

Sensitive Periods of the First Plane of Development (birth to 6 years) การเรียนรู้ไวยากรณ์ในระยะนาบพัฒนาการที่หนึ่ง (แรกเกิดถึงหกปี)

ช่วงเรียนรู้ไวยากรณ์ที่ยาวนานที่สุด คือ แรกเกิด - 6 ปี (6 ปีแรกในชีวิต)

- SP for Language (3 months to 5+ years) การเรียนรู้ไวยากรณ์ด้านภาษา (3 ถึง 5+ ปี)

ช่วงเรียนรู้ไวยากรณ์สำหรับภาษา เริ่มจาก 3 เดือน ไปจนถึง 5 ปี ต้องตระหนักไว้ว่าเด็กไม่ได้เกิดมาพร้อมกับภาษา มีแนวโน้มความเป็นมนุษย์ที่อยากสื่อสาร การสื่อสารมีหลายรูปแบบ ภาษากาย ดนตรี ภาษามือ แต่คำว่าภาษา มีความแม่นยำที่สุด เด็ก

เรียนภาษาอะไรก็ได้ในเวลานั้น แม้อาษาจะง่ายหรือซับซ้อนก็ตาม เด็กทุกคนบนโลกตามวัฒนธรรมโดยมีแบบแผนเดียวกัน เด็กเรียนรู้อะไรได้มากกว่า 1 ภาษา ถ้าภาษานั้นอยู่ในชีวิตประจำวันของเด็ก เด็กต้องการ 2 ชั้นในการเรียนรู้ภาษา ชั้นแรกเกิด - 3 ปี เรียกว่า ก่อนพูดได้ (รวมที่อยู่ในครรภ์มารดาด้วย) โสตประสาททำงานในสมองพัฒนาเร็วมาก ก่อนการเคลื่อนไหว

เด็กมีช่วงเวลาที่ยาวนาน ช่วงเรียนรู้ไวมีแรงขับที่ต้องฟังสิ่งต่างๆรอบตัวเพื่อให้ช่วงเรียนรู้ไวสนใจในภาษาของมนุษย์ไม่ใช่ภาษาอื่น เด็กไม่ได้เลียนเสียงของสัตว์ ภาษาพูดของมนุษย์ดึงดูดเด็กทารก การฟังภาษาของผู้ใหญ่นั้น เป็นเหมือนดนตรีที่ไพเราะงดงาม เราต้องรู้ว่าเด็กซึมซับรับรู้ทุกอย่างผ่านโสตประสาท ผู้ใหญ่คิดพลาดที่ว่า ค่อยสอนภาษาตอนที่เด็กพูดได้ ตั้งแต่แรกเกิดควรใช้ภาษาสื่อสารกับเด็กทารกไม่เอาภาษาอื่น นอกจากภาษามนุษย์ เช่น ซีดี การสื่อสารช่วงแรกเริ่มสำคัญมากต่ออารมณ์ ความรู้สึก แม่ควรพูดคุยกับทารกตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้า

ถึงแม้ทารกเขาจะไม่รู้ว่าเราพูดอะไรก็ตาม ไม่นานเด็กจะสร้างเสียงผ่านอวัยวะ ใช้ลิ้น เล่นน้ำลาย ทำเสียงประหลาด เป็นขั้นที่สำคัญมาก เป็นขั้นการฝึกอวัยวะในการใช้เสียง ก่อน 6 เดือนเด็กทำเสียงที่มีอยู่บนโลกนี้ได้ หลังจาก 6 เดือน เด็กจะทำเสียงเฉพาะภาษาในวัฒนธรรมเท่านั้น ก็เป็นการยากที่ผู้ใหญ่จะเรียนรู้สำเนียงของภาษาอื่น

ผู้ใหญ่ชอบที่จะเอาจุกนมไปปิดปากเด็ก ไปปิดกั้นศักยภาพที่เด็กจะฝึกใช้ภาษา ไม่นานเด็กจะทำเสียงใดเสียงหนึ่ง เช่น หม่าๆ หม่าๆๆ ดาด่าๆๆ พ่อแม่ก็จะตกใจที่เด็กเรียกคำว่าพ่อ แม่ ได้แล้ว หลังจากนั้นพอผู้ใหญ่พูดถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เด็กก็จะเริ่มหันตาม เช่น เรียกหมา แมว เมื่อเด็กอายุ 1 ปี เด็กจะตั้งใจพูดในคำที่เขาต้องการที่จะพูด

เด็กแรกเกิด - 3 ปี จะเรียนรู้ผ่านการฟังบทกลอน บทกวี บทเพลง เด็กชอบที่จะฟังคนพูดกัน เมื่อเด็กกำลังจ้องแตรร้องให้เมื่อพาเด็กเข้ามาในที่ที่คนพูดกัน เด็กก็จะเงิบ ฟัง ช่วงแรกๆเด็กจะซึมซับคำศัพท์ พอ 2 ขวบครึ่ง ถึง 3 ขวบ เด็กก็จะแสดงคำนั้นออกมา เด็กอยากขยายคำศัพท์ ช่วงเรียนรู้ไวก็จะทำงานมากขึ้น เด็กจะถามว่า อันนี้อะไร อันนี้อะไร อันนี้อะไร อยากจะได้ชื่อของวัตถุ เป็นช่วงเวลาขยายภาษา สละสลวย คำศัพท์ อยากจะเรียนทั้งประโยค เด็กอายุ 3 - 5 ปี ก็เหมือนกัน ห้องเรียนมอนเทซซอรีจะมีกิจกรรมสละสลวย คำศัพท์ ทุกคำเปรียบเหมือนของขวัญสำหรับเด็ก ไม่มีคำไหนที่จะเป็นคำยาก คำง่ายสำหรับเด็ก ผู้ใหญ่ชอบคิดว่าคำนี้ยากสำหรับเด็กไม่ต้องเรียนหรอก อย่าไปทำให้เด็กกระหายใคร่รู้ โดยการบอกแค่ว่านี้ คือ ต้นไม้ ให้บอกเจาะจงลงไป เช่น นี่คือต้นยูคาลิปตัส เด็กก็จะสนใจมาก เราเป็นครูก็ต้องรู้จักชื่อต้นไม้ให้ได้มากที่สุด ถ้านกบินมา 1 ตัว เราจะไม่บอกว่ามัน นก จะต้องบอกชื่อออกไปด้วย เช่น นันนกกระจอก เวลาเปิดเพลง ดนตรี บอกชื่อคนประพันธ์ไปด้วย ให้คำศัพท์ในสิ่งแวดล้อมของเขา เป็นความรับผิดชอบของครูที่จะต้องรู้จักชื่อ ต้นไม้ ดอกไม้ นก สัตว์ต่างๆทั้งหมดในภูมิภาค ชื่อเครื่องดนตรี ชื่อของประเทศทุกประเทศ เด็กเรียนรู้ชื่อนั้นได้จากผู้ใหญ่ อุปกรณ์สำหรับการให้ภาษาสำหรับเด็กก็คือผู้ใหญ่ ถ้าครูไม่ให้คำศัพท์เด็กเยอะๆ เด็กจะเสียของขวัญในช่วงเรียนรู้ไว ช่วง 4 ปีครึ่ง เด็กมีแรงดึงดูดสัญลักษณ์ต่างๆ เรียนรู้เกี่ยวกับการเขียน เด็กเรียนรู้การเขียนในช่วงเรียนรู้ไว จะเป็นช่วงที่ดีที่สุด การเขียน คือ การนำความคิดโดยใช้แทนสัญลักษณ์ เมื่อเด็กเริ่มที่จะเขียนได้ อยากจะรู้ถึงสัญลักษณ์ พร้อมสำหรับการอ่าน สิ่งแวดล้อมในห้องเรียนมอนเทซซอรี จะมีการเขียน การอ่าน แต่ตลอดเวลาครูต้องเพิ่มคำศัพท์ให้กับเด็ก เด็กได้ประโยชน์เต็มที่จากช่วงเรียนรู้ไวในการเรียนรู้ภาษา ภาษาเป็นฐานสำคัญในระนาบที่ 1 ที่จะต่อพัฒนาการไปยังระนาบอื่นๆ

เป็นความรับผิดชอบของครูที่จะต้องให้ผู้ปกครองเข้าใจเกี่ยวกับช่วงเรียนรู้ไวด้านภาษา เพราะเด็กต้องอยู่ที่บ้านด้วย ให้ผู้ปกครองให้ของขวัญกับเด็ก ในการทำงานร่วมกับเขา โดยเฉพาะภาษาพูด พออายุ 5 ขวบครึ่ง ถึง 6 ปี ภาษาพื้นฐานถูกสร้างในตัวเด็ก ขยายเรียนรู้ต่อได้ ถ้าพื้นฐานพัฒนามาไม่ดี การต่อยอดก็จะมีปัญหา

- SP for Order (6 months to 5 years, strongest at about 2 years) การเรียนรู้ไวด้านระบบระเบียบ (6 เดือนถึง 5 ปี เข้มข้นเมื่ออายุประมาณ 2 ปี)

เริ่มต้นที่ 6 เดือน - 5 ปี เข้มข้นที่สุดในช่วง 2 ปี ระบบระเบียบสำคัญที่เด็กจะรู้สึกปลอดภัย มั่นคง เป็นพื้นดินที่เด็กยืน ระบบระเบียบจะต้องสม่ำเสมอ ทำให้เด็กเกิดความคุ้นเคย ปรับตัวได้ ระบบระเบียบภายในจะรับเข้ามาภายใน ระบบระเบียบทางสติปัญญา เด็กมีประสบการณ์ในชีวิต จะทำให้เด็กใช้ชีวิตดำเนินต่อไป ระบบระเบียบจะทำให้เด็กพึ่งพาตนเองได้ ถ้าไม่มีระบบ

ระเบียบเด็กจะไม่รู้สึกปลอดภัย มีความกังวล มีนงง และจะเป็นเด็กไฮเปอร์ เด็กไฮเปอร์เกิดจากการขาดสิ่งแวดล้อมที่มีระบบระเบียบสงบ มั่นคง เราตอบสนองเด็กได้โดยผ่านการจัดสิ่งแวดล้อมภายในได้ที่บ้าน อย่าปล่อยให้เด็กเอาของเล่นปนกันไปหมด มีชั้นมีตะกร้า ตะกร้าสำหรับใส่เลโก้ ตะกร้าสำหรับใส่บล็อก ของเล่นอื่นก็ใส่ตะกร้าอื่น มีที่วางรองเท้า ที่เก็บเสื้อผ้าเฉพาะของเด็ก ถ้าที่บ้านมีระบบระเบียบ จะเติมเต็มภายใน ชีวิตประจำวันตั้งแต่ช่วงเวลากิน เวลานอน เด็กชอบกิจวัตรประจำวันเหมือนกัน เด็กจะรู้สึกปลอดภัย ช่วง 2 ขวบ ถ้าที่บ้านมีอะไรเปลี่ยนแปลงเขาจะรู้สึกไม่ดี เด็ก 2 ขวบจะร้องไห้ร้องห่ม งอแง โดยไม่รู้สาเหตุ อาจเป็นเพราะพอไปนั่งกินข้าวที่อื่น ถือเป็นการเขย่าโลกของเด็กเลย ผู้ปกครองก็รู้สาเหตุนั้น แต่ทำได้โดยการมองดูรอบๆว่ามีอะไรผิดที่ผิดทาง ทำอะไรที่ต่างออกไปมันมีผลต่อความรู้สึก ในห้องเรียนมอนเทซซอรี ได้มอบความเป็นระบบระเบียบ มีพื้นที่สำหรับทุกอย่าง การนำเสนอบทเรียนต่างๆมีความเป็นระบบระเบียบ สมเหตุสมผลในนั้น การแนะนำให้เด็กปฏิบัติตามกฎต้องทำสม่ำเสมอที่บ้านก็เหมือนกัน

แนวทางการปฏิบัติ คือ มอบระบบระเบียบให้เขาในช่วงเรียนรู้ไว้ เมื่อเด็กพัฒนาภายในแล้ว สิ่งต่างๆผิดที่ผิดทางเขาก็จะไม่รู้สึกไม่ดีแล้ว

- **SP for Small Detail (2 ½ to 4 ½ years) การเรียนรู้ในด้านวัตถุเล็กๆ (2 ปีครึ่ง ถึง 4 ปีครึ่ง)**

ช่วงเรียนรู้ไวต่อรายละเอียด ใกล้เคียงกับระบบระเบียบ แต่ไม่เหมือนกัน ช่วงอายุ 2 ขวบครึ่ง – 4 ขวบครึ่ง เด็กจะสังเกตเห็นรายละเอียดเล็กๆ เด็กจะไม่ได้ยินคำว่าผู้ใหญ่พูดอะไร จะเห็นถึงการแสดงใบหน้าของเรา ไม่ได้เห็นว่าเราทำอะไร แต่เห็นว่าเราทำอย่างไร ช่วงการนำเสนอบทเรียน ต้องใส่ใจในรายละเอียดทุกอย่างต้องถูกต้อง เรามีอุปกรณ์มอนเทซซอรีที่มีความเที่ยงตรงแม่นยำมาก คิดถึงการเคลื่อนไหวที่มีความแม่นยำ ต้องจับอุปกรณ์ด้วยความประณีต ทุกอย่างที่น่าเสนอเด็กจะรับรู้ทั้งหมด เด็กเป็นนักสังเกต ทุกรายละเอียด ผู้ใหญ่ควรจะนำเสนออะไรที่ซับซ้อน เช่น การใช้มีด เราจะไม่บอกเด็กว่า อย่าใช้มีดนะ เดี่ยวมันจะบาดมือ แล้วมันก็บาดมือจริง แต่ครูมอนเทซซอรี จะสอนวิธีการใช้มีด ครูบอกเด็กว่า ครูจะสอนวิธีถือมีดนะ ไม่ให้พูด ทุกคำพูดจะรบกวนเด็ก พูดครั้งเดียวว่า ครูจะสอนครูจะทำอะไรให้หนูดู ทุกครั้งที่นำเสนอการเคลื่อนไหวอย่างแม่นยำ ครูจะไม่พูด เด็กจะสังเกตทุกรายละเอียดการทำงานของครู ครูต้องใส่ใจในภาษาพูด คำศัพท์ ต้องพูดให้ถูกต้องชัดเจน เด็กที่ใส่ใจในรายละเอียด ก็จะทำงานในหมวดคณิตศาสตร์ได้ เพราะหมวดคณิตศาสตร์จะมีความเที่ยงตรง แม่นยำมาก

- **SP for Refinement of the Senses (2 ½ to 4+ years) การเรียนรู้ในด้านความประณีตของประสาทรับรู้ (2 ปีครึ่ง ถึง 5+ ปี)**

การซึมซับข้อมูลผ่านประสาทรับรู้มาเป็นภาพประทับจากสิ่งแวดล้อม เห็นถึงความแตกต่างถึงสี รูปร่าง ผู้คน จัดระบบระเบียบความคิดเป็นกลุ่ม สมองทำงานคล้ายๆกับคอมพิวเตอร์ เป็นหน้าที่ของสมองที่จัดระเบียบให้ภาพประทับ ถ้าประสาทรับรู้รับมาไม่ได้จัดระบบระเบียบ เราก้ใช้สิ่งนั้นไม่ได้ เหมือนคนที่จัดเอกสารไม่เป็นหมวดหมู่ จะทำให้เอกสารนั้นใช้งานไม่ได้ สิ่งที่เกิดในความคิด เด็กเริ่มที่จะมอง ฟัง เปรียบเทียบสิ่งต่างๆที่คล้ายหรือต่างกัน

การประณีตนี้เด็กจะมีความสนใจ มีศักยภาพ รับภาพประทับมาอย่างประณีต เด็กมีศักยภาพเห็นมิติใหม่ๆ สร้างความรู้อยู่ให้กับสติปัญญาของเรา เช่น นักดนตรีที่ได้ยินตัวโน้ตเสียงที่ต่างกัน 2 เสียงได้ หูของเรา รู้จักตัวโน้ต

ดร.มาเรีย ออกแบบอุปกรณ์ เรียกว่า หมวดประสาทรับรู้ จะพบว่าหมวดประสาทรับรู้ออกแบบมาอย่างเหมาะสม ในการให้เด็กเรียนรู้อย่างประณีต เปิดโอกาสให้เด็กทำงานกับสิ่งเหล่านั้น

- **SP for Refinement of Coordination of Movement (2 ½ to 4+ years) การเรียนรู้ในด้านความประณีตของการประสานงานการเคลื่อนไหว (2 ปีครึ่ง ถึง 5+ ปี)**

การเรียนรู้ไวสำหรับความประณีต การประสานการเคลื่อนไหว อายุ 2 ขวบครึ่ง – 4 ขวบครึ่ง หรือ 5 ปี การสร้างความประณีตต่างกับพัฒนาการ 2 ขวบครึ่ง สร้างวิธีการเคลื่อนไหวในแบบตนเอง เดินได้แล้ว ได้ดีในระดับหนึ่ง หยิบจับสิ่งของได้ระดับ

หนึ่ง เขาผ่านช่วงสำคัญในการพัฒนาการเคลื่อนไหวมาแล้ว 2 ขวบครึ่ง – 3 ปี เด็กมีความตื่นตัวที่จะเคลื่อนไหวอย่างแม่นยำ เราฝึกให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างแม่นยำ โดยผ่านหมวดชีวิตประจำวัน งานในหมวดนี้จำลองภาพจริงในชีวิต เช่น อันนี้วิธีกวาด อันนี้ล้างมือ นำเสนอวิธีการจับอุปกรณ์ต่างๆด้วยความแม่นยำ เด็กจะเรียนรู้ง่าย สมบูรณ์แบบ เมื่อเด็กทำงานในหมวดชีวิตประจำวัน เด็กจะรู้วิธีการเคลื่อนไหว การจับอุปกรณ์อย่างแม่นยำด้วยความใส่ใจ เมื่อเด็กอยากทำงานให้สำเร็จเป็นการขับเคลื่อนการสร้างความสำเร็จ การสร้างความเคลื่อนไหวเป็นงานของเด็กเฉพาะบุคคล เด็กเคลื่อนที่ เดินในรูปแบบต่างกัน มี 2 มิติ ที่เด็กสร้างความประณีต 1. การเคลื่อนไหว การใช้ร่างกายทั้งหมดเคลื่อนที่อย่างสง่างาม 2. การใช้มือ ทั้ง 2 มิติได้รับการช่วยจากงานหมวดชีวิตประจำวัน

- SP for learning Social Skills (3 to 6 years) การเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ทักษะสังคม (3 ถึง 6 ปี)

เด็กจะใส่ใจว่าเขาจะปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นยังไง เข้ากับสังคมยังไง 3 ปีแรก เด็กสังเกตการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คน 3 ปีแล้วเด็กต้องการได้รับการนำเสนอที่ชัดเจน ในการปรับตัวเข้ากับสังคม ดร.มาเรีย กล่าวว่า เด็กชื่นชอบงานในหมวดนี้มาก หมวดมารยาทสมบัติผู้ดี เด็กอยากรู้ว่าเขาต้องก้มยังไง ไค้งยังไง คำที่ใช้ใช้อย่างไร เด็กชื่นชอบมารยาทที่ดี สอนเป็นบทเรียน โดยการแยกสถานการณ์นั้นออกมา เด็กชอบที่จะเรียน เป็นการให้สิทธิการทำงานกับคนอื่นได้ดีขึ้น ผู้ใหญ่ต้องปฏิบัติตามสิ่งที่นำเสนอให้กับเด็กด้วย เราเป็นแม่พิมพ์สำหรับเด็ก เมื่อเรามอบงานนี้เด็กจะมีอิสรภาพในการจัดการสถานการณ์กับสังคมได้

ช่วงเรียนรู้ไวเป็นโอกาสให้เด็กใช้ศักยภาพในการพัฒนา ต่อจากแนวโน้มความเป็นมนุษย์

จิตซึมซับรับทุกอย่างที่เป็นทั้งหมด ซึมซับทุกอย่างที่ได้ยิน เสียงรถยนต์ เสียงสุนัข แต่การเรียนรู้ไว จะมุ่งความสนใจไปที่มนุษย์ ซึมซับภาษาของมนุษย์เข้ามา

ลักษณะของความแตกต่างของแนวโน้มความเป็นมนุษย์ ช่วงเรียนรู้ไว และจิตซึมซับ

- แนวโน้มความเป็นมนุษย์ เป็นของขวัญที่让孩子ทำทุกอย่างเหมือนมนุษย์
- ช่วงเรียนรู้ไว เป็นตัวที่มุ่งไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เปรียบเสมือนแสงไฟที่ส่องไปและทำให้ทุกอย่างมืดไปหมด ดึงดูดความสนใจ
- จิตซึมซับ ซึมซับเข้ามา แล้วสิ่งนั้นก็เป็นตัวของเด็ก

ต้องปฏิบัติตัวแบบมีมารยาท สอนอย่างเดียวไม่พอ ต้องเป็นต้นแบบให้แก่เด็กด้วย

ช่วงเรียนรู้ไวในเด็กเล็กๆ ไม่สามารถบอกได้ว่าเขากำลังเรียนรู้ไว นี่เป็นเหตุผลที่ต้องให้อิสรภาพ อิสรภาพในการเลือกด้วยตนเอง จะมีครูอยู่ภายในตัวเขา ทำไมเราไม่มีตารางเรียนในห้องมอนเทซซอรี หรือบ้านเด็ก เด็กได้รับอิสรภาพตามความสนใจของเขา ตั้งต้นมาจากช่วงเรียนรู้ไวในการเลือกงานจากช่วงเรียนรู้ไว

- Sensitive Periods of the Second Plane of Development (6 to 12 years)การเรียนรู้ไวระนาบพัฒนาการที่สอง (6 ถึง 12)
- SP for “Herd Instinct” การเรียนรู้ไวด้าน”สัญชาตญาณฝูง/กลุ่ม”

ช่วงเรียนรู้ไวของพัฒนาการระนาบที่ 1 เป็นช่วงที่สำคัญที่สุด ตลอดชีวิตต้องเรียนรู้สิ่งต่างๆ เมื่อเข้าสู่ระนาบที่ 2 เด็กจะมีช่วงเรียนรู้ไว สิ่งปรากฏเป็นร่องรอย ดร.มาเรียเรียกว่า **สัญชาตญาณฝูง** หมายถึง เขามีความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ทำงานกับกลุ่ม เล่นกับกลุ่มทำในสิ่งที่ในกลุ่มทำ อายากรบสิ่งที่ เป็นให้เหมือนกับเพื่อน นี่เป็นเหตุผลที่จัดสิ่งแวดล้อมการทำงานเป็นกลุ่ม เล่นเกม เล่นกีฬา ชมรมต่างๆ หลายคนเข้าใจผิดว่าเด็กเล็กต้องการแบบนี้ด้วย แต่เด็กเล็กจะทำงานด้วยตนเองเป็นหลัก 6 – 12 ปี การจัดการศึกษาต้องตอบสนองกับเด็กที่มีพลังมากในกลุ่มเพื่อน การศึกษาแบบเดิม ที่ให้เด็กนั่งโต๊ะ นั่งแยกกัน ถ้าใคร

ช่วยกันก็จะบอกว่าชี้โง่ง การทำงานเป็นกลุ่มเป็นการช่วยกัน แทนที่จะแข่งกัน ถ้าต้องการสันติภาพบนโลก ต้องให้เด็กทำงานร่วมกัน

- **SP for Moral Awareness การเรียนรู้ด้านความตระหนักทางคุณธรรม**

เด็กอยากรู้ว่าอะไรถูกหรือผิด เด็กสนใจเรื่องกฎระเบียบ เราก็แนะนำปรัชญาทางศาสนา เด็กศึกษากฎระเบียบในสังคม เด็กรู้ว่ากฎ กติกา จะเป็นตัวมอบอิสรภาพให้เขา เช่น กฎในการขับรถ จำกัดความเร็ว หยุดเมื่อไฟแดง ถ้าเราปฏิบัติ ก็จะมีอิสรภาพบนถนน เพราะไม่เกิดอุบัติเหตุ กฎของห้องเรียนต้องให้เขามีอิสรภาพด้วย เช่น กฎในการเคลื่อนที่ ต้องเคลื่อนที่อย่างเงียบๆ แต่ก็ยังมีอิสรภาพในการเคลื่อนไหวด้วย

- **Sensitive Periods at the Third Plane of Development (ages 12 – 18 years) การเรียนรู้ไว้ในระนาบพัฒนาการที่สาม (6 ถึง 12 ปี)**

- **Hero worship ความเลื่อมใสในบุคคลสำคัญ**

ความเลื่อมใสในบุคคลสำคัญ จะมีคนที่เขาชื่นชม ต้องช่วยให้เขารู้จักมนุษย์ในประวัติศาสตร์ที่มีความกล้าหาญ

- **Interest in practical skills ความสนใจในทักษะปฏิบัติ**

ช่วงเรียนรู้ในช่วงอายุ 12 – 18 ปี เด็กวัยนี้มีความสนใจต่อภาคปฏิบัติ เช่น จะทำงานไม่ยังไง ปลูกพืชยังไง งานภาคปฏิบัติ จะช่วยให้เขาอยู่รอดทางสังคม ระบบการศึกษาต้องมอบสิ่งที่เขาสนใจ เพราะเขารักที่จะเรียนรู้ เป็นงานที่ต้องทำจริงๆ ไปด้วย อนาคต มีความสนใจที่เข้มข้น เลยเรียกว่า ช่วงเรียนรู้ไว้ เป็นตัวช่วยให้ครูรู้ว่าจะต้องมอบอะไรให้กับเด็ก

- **Arts ศิลปะ**

ช่วงเรียนรู้ไว้ ทางศิลปะ ในช่วงวัยนี้ ต้องการสิ่ง แวดล้อมที่ ต้องมีดนตรี มีเวที เป็นสิ่งสำคัญต้องเข้าใจว่าเขาสนใจ หรือต้องการอะไร วัยรุ่นจะเติบโตทางสุขภาพ สติปัญญา กายภาพ เขาไม่จำเป็นต้องหาอะไรที่ทำหาย เช่น ยาเสพติด ดร.มาเรีย ได้กล่าวว่า การศึกษา ต้องเป็นตัวช่วยสำหรับเด็กๆ เมื่อเข้าใจและปฏิบัติ จะเป็นตัวช่วยชีวิตสำหรับอนาคต

ช่วงเรียนรู้ไว้ อายุ 18 – 24 ปี เด็กจะหาพื้นที่ทางสังคม ตระหนักถึงให้เด็กทำประโยชน์ต่อสังคมยังไง ต้องมีที่ปรึกษาว่า เขาสนใจอะไร มีความสามารถพิเศษอะไร เขากำลังมองหางานที่เติมเต็มศักยภาพในตัวของเขา ไม่ใช่ทุกคนต้องเขาเรียนที่มหาวิทยาลัย เด็กบางคนอยากรู้วิธีการสร้างเรือ เขาก็เข้าไปในที่ที่เฉพาะทางได้ เป็นขยายมุมมอง ถ้าเขาได้เดินทางรอบโลก ต้องเปิดโอกาสให้เด็กทำงานแรกของเขา เช่น ส่งหนังสือพิมพ์ เด็กเป็นช่วงสุดท้ายที่ได้รับการช่วยเหลือจากผู้ปกครอง เช่น การเงิน เพื่อเติบโตอย่างพึ่งพาตนเองได้ ใช้ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รับรู้ว่าเขาทำสิ่งนั้นเป็นประโยชน์ต่อสังคม ต่อประเทศชาติ ยังไง เราเป็นคนทำให้เขาตระหนักถึงตัวเอง เป็นบุคคลที่เจอระหว่างการทำให้คุณค่าแก่ตัวเอง ถ้าเด็กมีความสุขในตัวเอง สังคมก็จะสมดุล ดร.มาเรีย กล่าวว่า เป็นการมองในเรื่องของการสันติภาพในโลก

Conclusion บทสรุป การให้อิสรภาพในการเลือก เป็นตัวช่วยให้เด็กปฏิบัติตามศักยภาพภายในของตนเอง เมื่อเด็กทำงานที่อยู่ในช่วงเรียนรู้ไว้ จะทำงานที่สมบูรณ์แบบ มีสมาธิ ปฏิบัติงานซ้ำๆ อย่างเป็นธรรมชาติ เรียนรู้อย่างมีสมาธิ